

Proč s nimi platit, když je můžeme sbírat

MINCE. DROBNÉ PENÍZE, KTERÉ NOSÍME PO KAPSÁCH ČI V PENĚŽENCE. MALÉ KOTOUČKY NEVALNÉ HODNOTY, ZA KTERÉ SI KUPUJEME RÁNO V TRAFICE NOVINY NEBO KÁVU V AUTOMATU. ALE TAKÉ UMĚLECKY A ZEJMÉNA SBĚRATELSKY HODNOTNÉ KOUSKY (ČASTO DRAHÉHO) KOVU, KTERÉ, BYŤ TŘEBA STARÉ A NEPLATNÉ, JSOU POŘÁD NOSITELI HODNOT. A PRÁVĚ O TĚCH POSLEDNĚ JMENOVANÝCH BUDE ŘEČ.

Sbírání moderních světových mincí může mít více podob – ukázka dárkové sady bahrajnských mincí provedených ve stříbrě

Mincemi a jejich historií se zabývá základní historická věda zvaná numismatika. V užším pojetí se numismatika zaměřuje pouze na mince, tedy kovové peníze, v širším pojetí pak i na peníze papírové a další platební prostředky (např. premonetární platidla či naopak elektronické peníze). V obecně používaném slova smyslu se však pod pojmem numismatika rozumí nejen věda, ale i prosté sbírání mincí. Pojem „numismatik“ tak zahrnuje jak vědce-historika zabývajícího se numismatikou, tak i „pouhého“ sběratele mincí.

SBĚRATELSTVÍ MINCÍ A SLAVNÍ SBĚRATELÉ

První doložené mince vznikly kolem roku 1000 př. n. l. ve staré Číně, za jejich vynáleze v dnešním evropském pojetí lze označit antické Řeky. Bez nadsázky se dá říci, že sbírání mincí je prakticky stejně staré jako

mince samy. Z čínského období nemáme ještě o sbírání mincí dochované žádné zprávy. Ovšem již z období antického Řecka a zejména pak z římského období máme důkazy jak písemné, tak hmotné.

V 16. a 17. století již bylo sbírání mincí rozšířeno na evropských panovnických dvorech a mezi vyšší šlechtou. V 18. století také vznikly základy velkých numismatických muzejních sbírek (například numismatická sbírka Britského muzea, slavná numismatická sbírka ve Vídni, sbírka petrohradské Ermitáže). Největšího rozmachu dosáhlo sbírání mincí v 19. století, kdy vznikaly další muzejní sbírky a soukromé sbírání mincí se rozšířilo i mezi střední vrstvy obyvatelstva.

Mezi sběratele mincí patřili renesanční básník Petrarca, anglický král Karel I. i jeho vrah Oliver Cromwell, císař Rudolf II. a další Habsburkové, příslušníci florentského

rodu Medici, Matyáš Korvín, J. W. Goethe a mnozí další. Jednu z nejkvalitnějších soukromých sbírek mincí v Evropě vlastní britská panovnická rodina.

SBĚRÁNÍ MINCÍ JAKO HOBBY

Sbírání mincí, především pak sbírání mincí moderních (tedy mincí cca od roku 1800 do současnosti), je celosvětově celkem rozšířenou zálibou. Po filatelii je numismatika zřejmě druhým nejrozšířenějším sběratelským oborem. Je tomu tak zejména pro snadnou dostupnost sběratelského materiálu.

Pro někoho může být prvotním impulzem k sbírání to, že najde na chalupě v kredenci pár starých mincí po babičce, další si přiveze z dovolené hrst drobných, jiného ke sbírání mincí přivede kamarád, který je už sbírá a rád by si je s někým vyměňoval. V dospělosti se pak překvapivě mnoho lidí

RELATIVNĚ BEZPEČNĚ INVESTICE DO MINCÍ

- pamětní euromince ● pamětní mince Československa a České republiky ● kvalitní, sběratelsky cenné zlaté mince ● ostatní zlaté mince (pokud byla jejich nákupní cena blízká ceně obsaženého kovu) ● kvalitní, sběratelsky cenné stříbrné mince tolarového období ● lepší bohémika (mince Českého státu) ● lepší ročníky československých oběžných mincí
- Sbírání moderních mincí z exotických států se stává stále populárnějším, a to nejen mezi mladými sběrateli
- Ani sbírání římských mincí nemusí být až tak finančně náročné – žádná z těchto asi 1700 až 1800 let starých mincí nestála více než 100 Kč

vrací i ke svým dětským sbírkám a snaží se v nich pokračovat už na odbornější úrovni.

NEJVZÁCNĚJŠÍ MINCE

Skoro každý numismatik se občas setká s otázkou, která mince na světě je nejvzácnější. Filatelie má svého Modrého Mauritia. Stejně populární „nejvzácnější mince“ však neexistuje, a to prostě proto, že mnoho mincí se zachovalo pouze v jediném exempláři. Určit nejdražší minci je už o něco jednodušší. V současné době je jí americký zlatý dvacetidolar z roku 1933 „Double Eagle“ prodaný v roce 2002 v aukci v New Yorku za neuvěřitelných 7,56 milionu dolarů. Nejvzácnější československou mincí je pětihaléř z roku 1924. Jeho cena je ale podstatně nižší, asi kolem sta tisíc korun.

KDE A JAK MINCE ZÍSKÁVAT, CO SBÍRAT

První rada je jednoduchá – stačí se trochu porozhlédnout kolem sebe, prohledat chalupu, v bance požádat o kovovou padesátikorunu. Svoji sběratelskou zálibu můžete rozhlásit mezi přáteli a spolupracovníky, jistě vám pár mincí přinesou. Zpočátku vám půjde sbírání mincí velmi rychle a svoji první „stovku“ budete mít za pár dní. Po určité době ale zjistíte, že „zadarmo“ se od známých dají získat stále jen ty samé mince a budete se muset rozhodnout, kterým směrem by se vaše nově založená sbírka měla ubírat, na jaké období, druh mincí či státy by se měla specializovat. Se získáváním mincí zadarmo ale numismatik-začátečník dlouho nevystačí. Nakonec musí začít mince nakupovat. To je možné v různých starozitnictvích či bazarech, ale tam bývají někdy i docela běžné mince až několikanásobně předraženy. Je to často způsobeno prostě tím, že antikvář či majitel bazaru není v numismatice příliš znalý, a proto, aby neprodělal, raději ceny nadsadí. Lepší volbou jsou proto specializované numismatické prodejny. Tam se dají mince

koupit za ceny bližší těm reálným, obvykle však také ne nejlevněji. Totéž platí o mincovních aukcích pořádaných soukromými firmami, na něž má přístup kdokoliv včetně zahraničních dražitelů. Nejlepším i cenově nejvýhodnějším bývá nákup mincí na členských schůzích a aukcích přímo od členů jedné ze dvou numismatických společností působících na našem území. Jsou jimi Česká numismatická společnost (ČNS) a Česká společnost přátel drobné plastiky (ČSPDP). Členství v těchto společnostech je podmínkou pro účast na dražbách na jejich členských aukcích. A nakonec není možné nezmínit se o největším světovém numismatickém trhu – internetu. Přes internet se dnes dá koupit či vyměnit skoro všechno, tedy i mince.

Ve všech případech je ale nutné, aby jak numismatik-začátečník, tak zkušený sběratel měl o mincích, které nakupuje, poměrně velké znalosti. Nákup kvalitních katalogů a studium odborné literatury a časopisů jsou pouze jedním ze základních předpokladů. Nejdůležitějším a naprosto samozřejmým je nadšení pro věc samotnou.

MINCE JAKO INVESTICE

Sbírání mincí může být v dnešní době finančně poměrně náročný koníček. Na druhou stranu je však kvalitní numismatická sbírka i trvalou hodnotou. Je však třeba zdůraznit, že mince (a to ani zlaté) nejsou vhodným artiklem pro spekulativní investice, jejichž cílem je vytváření zisku. Cena mincí je dána do značné míry nabídkou a poptávkou na trhu, těžko lze dopředu odhadnout, která konkrétní pamětní mince bude za pár let cenná.

U zlatých mincí vydávaných ve velkých nákladech (např. běžné ročníky rakouských desetikorun či dvacetikorun) či u zlatých mincí, které byly a dosud jsou vydávány k „investičním“ účelům (např. rakousko-uherské mince s ročníky ražby 1912 a 1915,

Pamětní mince vydávané ČNB v kvalitě proof patří po výtvarné stránce k nejzdařilejším v Evropě

kteří vydává vídeňská mincovna doposud), zase platí, že jejich cena kopíruje cenu zlata.

Samostatnou kapitolou jsou různé soukromé medaile z drahých kovů, jejichž prodejní cena je velmi vysoká s ohledem na jejich prakticky nulovou numismatickou hodnotu. Základním předpokladem pro investování do mincí jsou tedy stejně jako u „pouhého“ sběratelství numismatické znalosti. Pouhé shromažďování drahých mincí koupených například v aukcích či v numismatických obchodech bez širších znalostí a výběrů jen podle hesla „čím dražší, tím lepší“ může mít zcela opačný efekt než dobré zhodnocení investice: takto vytvořená „sbírka“ nemusí být po deseti letech reálně prodejná třeba ani za polovinu pořizovací ceny. Cena kvalitně sestavené numismatické sbírky však obvykle z dlouhodobého hlediska neklesá, spíše drží krok s inflací či se dokonce mírně zvyšuje.

Text a foto Pavel Frouz

(autor je sběratelem mincí, <http://sberatel.com/mince>)

NEJVZÁCNĚJŠÍ ČESKOSLOVENSKÉ MINCE

- 5 haléřů 1924 ● 10 Kč 1933
- 25 haléřů 1932 ● 5 Kč 1937
- 1 Kčs 1947 (hliník) ● 20 haléřů 1933
- 3 haléře 1962 ● 20 haléřů 1947
- 5 Kčs 1986

NA CO SI DÁT POZOR

- na padělky všeho druhu ● na mince kradené ● na oficiální kopie mincí
- na soukromé ražby různých plaket a žetonů z drahých kovů, které jsou vydávány za mince a jejichž reálná cena není bohužel vyšší než cena obsaženého kovu

MINCE, KTERÉ SE V ČR NEJVÍCE SBÍRAJÍ

- oběžné mince Československa, České republiky a Slovenské republiky ● československé, české a slovenské pamětní mince ● rakousko-uherské mince a zejména mince Františka Josefa I. ● cizí mince platné na našem území ● mince Německa a Ruska ● mince ostatních evropských států ● moderní světové mince včetně mincí „exotických“ států

● Československé pamětní mince v hodnotě 10, 25 a 50 Kčs z přelomu 60. a 70. let jsou příkladem zhodnocené investice, cena nejvzácnější československé pamětní mince (25 Kčs 1969 SNP, na snímku vlevo dole) se dnes pohybuje mezi 2500 až 3000 Kč